

Bronnenlijst

Seksualiteit, intimiteit en hulpverlening, 5^e druk

Heemelaar, M. (2018). *Seksualiteit, intimiteit en hulpverlening. Handboek jeugd, zorg en welzijn*. Houten: BSL.

- [1] Accord, I. (1995). Lichamelijkheid, seksualiteit en seksuele opvoeding in de Surinaamse cultuur. In: *Kleine mensen, grote gevoelens*. Den Haag: Rutgersstichting.
- [2] Aerde, T. van (1996). Intimiteit: weggeregelen of bespreekbaar maken? *Tijdschrift voor SPH*, 8, 37.
- [3] Aga, N., & Enzlin, P. (2010). Seksualiteit bij volwassen personen met een verstandelijke handicap: een kwalitatief onderzoek naar de houding van begeleiders. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 34, 2, 74-83.
- [4] Aghassy, G., & Noot, M. (1987). Seksuele contacten binnen psychotherapeutische relaties. *Tijdschrift voor Psychotherapie*, 13, 293-311.
- [5] Alink, L. (2012). Deelonderzoek 3a: Prevalentie Seksueel Misbruik in de Nederlandse Jeugdzorg in 2008-2010. In: Samson (2012). *Omringd door zorg, toch niet veilig*. Amsterdam: Boom.
- [6] Auden, W.H. (1994). *Tell me the truth about love*. Londen: Faber & Faber.
- [7] AVEN (Aseksueel Voorlichtings en Educatie Netwerk (2017). <http://asexuality.org/> Geraadpleegd op 26-06-17.
- [8] Baams, L., Semon Dubas, J., Overbeek, G., & Van Aken, M. (2016). Opbloeiende seksualiteit: Een biopsychosociaal perspectief op de romantische en seksuele ontwikkeling van adolescenten. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 40, 4, 200-205.
- [9] Baartman, H., Burgess, A., & Rümke, C. (1990). *Incest en hulpverlening; preventie en voorlichting; kinderbescherming/politie/justitie; diagnostiek/hulpverlening; wetenschappelijk onderzoek*. Amersfoort: Acco.
- [10] Baartman, H. (1995). *Op gebaande paden? Ontwikkelingen in de diagnostiek, hulpverlening en preventie met betrekking tot seksueel misbruik van kinderen*. Utrecht: SWP.
- [11] Bakker, F., Graaf, H. de, Haas, S. de, Kedde, H., Kruijer, H., & Wijzen, C. (2009). *Seksuele gezondheid in Nederland 2009*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep.
- [12] Basson, R. (2001). Using a different model for female sexual response to address women's problematic low sexual desire. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 27, 5, 395-403.
- [13] Bauserman, R., Rind, B., & Tromovitch, P. (1998). A meta-analytic examination of assumed properties of child sexual abuse using college samples. *Psychological Bulletin*, 124, 22-53.
- [14] Beek, E. van (2012). Achilleshiel van Nederland: de pedofiel uitgedaagd. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 3, 191-197.
- [15] Bender, J., Hoïng, M., Dam, A. van, Visser, T., & Berlo, W. van (2005). *Is revalidatie aan seks toe?* Utrecht: Rutgers Nisso Groep.
- [16] Bergen, D. van, & Lisdonk, J. van (2010). Acceptatie en negatieve ervaringen van homojongeren. In: S. Keuzenkamp et al., *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [17] Bergen, D. van, Bos, H., Lisdonk, J. van, Keuzenkamp, S., & Sandfort, T. (2013). Victimization and Suicidality Among Dutch Lesbian, Gay, and Bisexual Youths. *American Journal of Public Health*, 103, 1, 70-72.

- [18] Berlo, W. van, & Ensink, B. (2000). Problems with sexuality after sexual assault. In: J.R. Heimen, C.M. Davis, & S.L. Davis (Eds.), *Annual review of sex research* (pp. 235-257). Mason City: Stoyles Graphic Services.
- [19] Berlo, W. van, Haas, S. de, Oosten, N. van, Dijk, L. van, Brants, L., Tonnon, S., & Storms, O. (2011). Beperkt weerbaar: een onderzoek naar seksueel geweld bij mensen met een lichamelijke, zintuigelijke of verstandelijke beperking. Utrecht: Rutgers WPF/Movisie.
- [20] Berlo, W. van, & Mooren, T. (2009). Seksueel geweld: gevolgen en behandeling In: L. Gijs et al., *Seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [21] Berlo, W. van & Visser-Korevaar, W. (2017). Werken met kwetsbare jongeren. In: M. Höing et al., *Bespreekbaar maken van seksualiteit en intimiteit* (hoofdstuk 8). Bussum: Coutinho.
- [22] Beusekom, G. van, Roodenburg, S., & Bos, H. (2012). De rol van seksuele aantrekkingskracht tot hetzelfde geslacht en gender non-conformiteit in relaties van adolescenten met leeftijdgenoten. *Kind en Adolescent*, 33, 4, 251-263.
- [23] Bijnaar, A. (2004). Boekbespreking H. Krikke, Als niemand luistert. Verhalen van allochtone meisjes op een zwarte school. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 59, 81-84.
- [24] Boedjarath, I., Lamur, H., & Straver, C. (1998). Seksualiteit, cultuur en godsdienst. In: A.K. Slob, C.W. Vink, J.P.C. Moors & W. Everaerd (red.), *Leerboek seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [25] Boet, A. (2017). Beroepsgroepen moeten zelf aan de slag met veldnorm. *Movisies*, 1, 32-33.
- [26] Bongardt, D. van de, Reitz, E., & Deković (2012). Vroeg seksueel debuut in Nederland: een longitudinale studie naar de rol van individuele kenmerken, opvoeding en leeftijdgenoten. *Kind en Adolescent*, 33, 4, 194-205.
- [27] Bongardt, D. van de, Reitz, E., & Deković, M. (2016). Seksuele ontwikkeling tijdens de adolescentie in context: relaties met ouders en leeftijdgenoten. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 40, 4, 206-211.
- [28] Boon, T. den (2017). *De taal der liefde. Literair woordenboek van seks en erotiek*. Utrecht: Van Dale.
- [29] Bos, D. (2010). Gewurgd door taboes: Veranderingen in de acceptatie van homoseksualiteit in de Marokkaanse gemeenschap in Nederland. In: S. Keuzenkamp et al., (2010), *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland* (pp. 265-286). Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [30] Bosch, E. (1995). *Seksualiteit en relatievorming van mensen met een verstandelijke handicap*. Baarn: Nelissen.
- [31] Bosch, E., & Suykerbuyk, E. (2000). *Seksuele voorlichting aan mensen met een verstandelijke handicap*. Baarn: Nelissen.
- [32] Bouwman, B. (1996). Pedofilie is niet altijd seksueel misbruik (interview met Theo Sandfort). *NRC Handelsblad*, 21 augustus.
- [33] Bovenkerk, F., San, M. van, Boone, M., Boekhout van Solinge, T., & Korf, D. (2004). *'Loverboys' of modern pooierschap in Amsterdam*. Utrecht: Willem Pompe Instituut.
- [34] Brandt, E. (1997). Spanning in de spreekkamer. *De Volkskrant*, 4 januari.
- [35] Breedlove, M. (1997). Sex on the brain. *Nature*, 389, 801.
- [36] Breeman, L., Wit, J. de, & Woertman, L. (2006). *Jongeren en hun seksuele zelfbeeld – implicaties voor seksuele gezondheidsbevordering*. Geraadpleegd van <https://www.soaids.nl/nl/jongeren-en-hun-seksuele-zelfbeeld-implicaties-voor-seksuele-gezondheids-bevordering> op 26-06-17.
- [37] Brink, F. van den, Smeets, M., Hessen, D., & Woertman, L. (2016). Positive body image and sexual functioning in Dutch female university students: The role of adult romantic attachment. *Archives of Sexual Behavior*, 45, 1217-1226.
- [38] Broek, J. van den (1991). *Er zijn geen namen voor; jongens als slachtoffer van seksueel misbruik*. Baarn: Ambo.
- [39] Brongersma, E. (1987). *Jongensliefde; seks en erotiek tussen jongens en mannen. Deel I: de partners*. Amsterdam: SUA.
- [40] Brontink, G. (1996). De cliënt wil hulp en niets anders. *Gazet voor de Geestelijke Gezondheidszorg*, 4, 11-14.
- [41] Brouwer, L. (2000). *Girls with guts: Moroccan and Turkish runaway girls*. Amsterdam: Vrije Universiteit

(proefschrift).

- [42] Brugman, E., Goedhart, H., Vogels, T., & Zessen, G. van (1995). *Jeugd en seks 95*. Utrecht: SWP.
- [43] Bruinsma, F. (1996). *De jeugdige zedendelinquent; diagnostiek, rapportage en hulpverlening*. Utrecht: SWP.
- [44] Burke, S. (2015). Hersenonderzoek bij kinderen en adolescenten met genderdysforie – eerste bevindingen. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 39, 1, 17-24.
- [45] Buurman, G. (foto's) & Spaink, K. (tekst) (1991). *Aan hartstocht geen gebrek; handicap, erotiek en lichaamsbeleving*. Amsterdam: De Brink.
- [46] Buijs, L., Hekma, G., & Duijvendak, J.W. (2008). *Als ze maar van me afblijven*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.
- [47] Byne, W. (1994). The biological evidence challenged. *Scientific American*, 270, mei.
- [48] Callens, N., Motmans, J., & Longman, C. (2017). Redactionele inleiding themanummer intersekse/DSD. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 41, 2, 51-54.
- [49] Cantor, J. (2011). *Brain research and pedophilia: What it means for assessment, treatment, and policy*. Videoverslag lezing. Geraadpleegd van <https://vimeo.com/33793616> op 22-09-17.
- [50] Cense, M. (2016). *De game: Can You Fix It?* Geraadpleegd van <https://canyoufixit.sense.info/#/app/front-page> op 22-09-17.
- [51] Cense, M., & Dijk, L. van (2011a). *Homojongeren over seks en grenzen*. Utrecht: Rutgers WPF.
- [52] Cense, M., Martens, M., Maris, S., Janssen, E., & Graaf, H. de (2011b). *Onderzoek naar determinanten van succesvolle implementatie van het leskatern relaties & seksualiteit in het basisonderwijs*. Utrecht: Rutgers WPF.
- [53] Cense, M., Werf, W. van der, Haastrecht, P. van, & Zimbile, F. (2012). 'Maak Seks Lekker Duidelijk'. Strategie van de leefstijlcampagne seksuele weerbaarheid. *Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 90, 4, 205-208.
- [54] COC (2017). *Afschuwelijke mishandeling homopaar in Arnhem*. Geraadpleegd van <https://www.coc.nl/veiligheid-2/afschuwelijke-mishandeling-homopaar-arnhem> op 04-04-17.
- [55] Cohen-Kettenis, P.T., & Sandfort, T. (1996). Seksueel gedrag van kinderen; een kwantitatief onderzoek onder moeders. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 20, 254-265.
- [56] Commissie Azough (2014). *Hun verleden is niet hun toekomst. Actieplan Aanpak meisjesslachtoffers van loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- [57] Commissie van Toezicht (2017). *Bezoek zonder toezicht*. Geraadpleegd van https://www.commissievantoezicht.nl/dossiers/contact_buitenwereld/contact_buitenwereld_gedetinee_rden/bezoek/ op 17-09-17.
- [58] Content, L. (1989). Vreselijk als kind uit gezin wordt weggehaald (gezinstherapeutische benadering van Boszormenyi-Nagy). *De Volkskrant*, 28 januari.
- [59] Cornuit, C.R.M.C., & Koenis, C.A.M. (1992). *Intimiteit en seksualiteit* (Serie Verpleegkunde Modulair). Dwingeloo: Kavanah.
- [60] Dale, Van (2015). *Groot woordenboek der Nederlandse taal* (15e druk). Utrecht/Antwerpen: Van Dale Uitgevers.
- [61] Damme, G. van (2015). Congresverslag Zicht op zeden. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 39, 1, 36-37.
- [62] Danhof, E. (1996). Op de bres voor een intieme gezondheidszorg. *Tijdschrift voor Verpleegkundigen*, 19, 564-566.
- [63] Dasberg, L. (1975). *Grootbrengen door kleinhouden als historisch verschijnsel*. Meppel: Boom.
- [64] Dekker, J. (2012). Deelonderzoek 1: Jeugdzorg in Nederland, 1945-2010. Rapport Rijksuniversiteit Groningen. In: Samson (2012). *Omringd door zorg, toch niet veilig*. Amsterdam: Boom.
- [65] Dekkers, M. (1992). *Lief dier. Over bestialiteit*. Amsterdam: Contact.
- [66] Deković, M., Van de Bongardt, D., Baam, L., Doornwaard, S., Dalenberg, W., Reitz, E., Dubas, D., Van Aken, M., Overbeek, G., Ter Bogt, T., Van den Eijnden, R., Vanwesenbeeck, I. Kunnen, S., Timmerman, G., & Van Geert, P. (2016). Ontwikkeling van romantische relaties en seksualiteit van Nederlandse adolescenten in context: Project STARS. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 40, 4, 195-199.

- [67] Deug, F. (1990). *En dan ben je pas echt ver van huis, Turkse en Marokkaanse vrouwen en meisjes over seksueel geweld en de hulpverlening*. Utrecht: Stichting tegen Seksueel Geweld.
- [68] Dewinter, J., Vermeiren, R., Vanwesenbeeck, I., & Nieuwenhuizen, C. van (2013). Autism and normative sexual development: a narrative review. *Journal of Clinical Nursing*, 22(23-24), 3467-3483.
- [69] Diekstra, R., & Hintum, M. van (red.) (2010). *Opvoedingscanon*, Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker.
- [70] Dijk, A. van (1997). Leeft seks binnen woonvormen voor mensen met een lichamelijke handicap? *Nieuwsbericht Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland*, 7, 5-8.
- [71] Dijke, A. van, Lamers, F., Talhout, M., Terpstra, L., Werson, S., & Wind, A. de (2012). *Wie zijn de meiden van Asja? De gang naar de jeugdprostitutie*. Amsterdam: SWP.
- [72] Dijke, A. van, & Terpstra, L. (2014). Complexiteit van loverboy problematiek maakt specialistische behandelcentra noodzakelijk. *Orthopedagogiek: Onderzoek en Praktijk*, 53, 1, 3-19.
- [73] Dijkman, T. (2007). *Adviesrapport Seksualiteit & intimiteit FPA*. Den Haag: Haagse Hogeschool (afstudeerproject).
- [74] Doef, S. van der (1994). *Kleine mensen, grote gevoelens: kinderen en hun seksualiteit*. Amsterdam: De Brink.
- [75] Doef, S. van der (2010). Voorwoord. In: E. Frans & T. Franck, *Vlaggensysteem*. Antwerpen: Sensoa.
- [76] Doornwaard, S., Eijnden, R. van den, Vanwesenbeeck, I., & Bogt, T. ter (2016). It's kind of an exciting story: De rol van het Internet in de adolescente seksuele ontwikkeling. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 40, 4, 212-218.
- [77] Doppert, M., & Hermans, M. (2006). *Haat en liefde. Homoseksualiteit in multicultureel Nederland*. Kampen: Ten Have.
- [78] Douma, J., Bergh, P. van den, & Hoekman, J. (2000). Mensen met een verstandelijke handicap als slachtoffer of dader van seksueel misbruik. *Tijdschrift voor orthopedagogiek*, 39, 173-183.
- [79] Draijer, N., Compernelle, Th., & Gianotten, W. (1998). Signalering, diagnostiek en aanpak van seksueel misbruik in de gezondheidszorg. In: A.K. Slob, C.W. Vink, J.P.C. Moors & W. Everaerd (red.), *Leerboek seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [80] Draijer, P. (1985). De omvang van seksueel misbruik van kinderen in het gezin. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 40, 587-606.
- [81] Draijer, P. (1988). *Seksueel misbruik van meisjes door verwanten. Een landelijk onderzoek naar de omvang, de aard, de gezinsachtergronden, de emotionele betekenis en de psychische en psychosomatische gevolgen*. Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- [82] Draijer, P. (1996). Trauma, persoonlijkheidsstoornissen en andere psychiatrische diagnoses. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 51, 1134-1152.
- [83] Driest, P., & Prakken, J. (1996). *Hooguit mijn zakdoek! Het dilemma intimiteit*. Utrecht: NIZW (intern relatiegeschenk).
- [84] DSM-IV (1995). *Beknopte handleiding bij de diagnostische criteria van de DSM-IV*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- [85] Duynhoven, F. van (1996). Intimiteit in de praktijk; in gesprek met groepsleiders en activiteitenbegeleiders. *Tijdschrift voor SPH*, 8, 18-21.
- [86] Ehrmin, J.T. (1996). No more mother blaming: A feminist nursing perspective on the mother's role in father-daughter incest. *Archives of psychiatric nursing*, 10, 252-260.
- [87] Enzlin, M. (2000). Daar praat je toch niet over!? In: *Daar praat je toch niet over!? Intimiteit en verpleging*, (p. 31-33). Uitgave ter gelegenheid van symposium 15 februari. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [88] EPF (2008). *Libidoremmende medicatie bij de behandeling van zedendelinquenten*. Verslag van een expertmeeting van het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie op 14 december 2007. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/vergaderstukken/2007/12/14/verslag-expertmeeting-libidoremmende-medicatie-expertisecentrum-forensische-psychiatrie/expertmeetingefpdecember20071.pdf> op 23-09-17.
- [89] Exterkate, M. (2013). *Vrouwelijke Genitale Verminking in Nederland - Omvang, risico en determinanten*. Utrecht: Pharos.

- [90] Fischer, T., & Sprado, N. (2017). *Seksuele straatintimidatie in Rotterdam*. Rotterdam: Erasmus Universiteit.
- [91] Fokkema, T., & Kuyper, L. (2009). The relation between social embeddedness and loneliness among older lesbian, gay, and bisexual adults in the Netherlands. *Archives of Sexual Behavior*, 38, 264-275.
- [92] Fontaine, B. (cultureel antropoloog, hulpverlener project Opstap) (1997). *Mondelinge mededeling*.
- [93] Fontaine, B. (cultureel antropoloog, Haagse Hogeschool) (2000). *Mondelinge mededeling*.
- [94] Fontaine, B. (2010). *De plancyclus in het sociaal-agogisch werk*. 2e druk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [95] Frans, E., De Wilde, K., Janssens, K., Van Berlo, W., & Storms, O. (2016). *Buiten de lijnen. Sensoa Vlaggensysteem voor kinderen en jongeren met bijzondere behoeften*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- [96] Frans, E. & Franck, T. (2014). *Vlaggensysteem. Reageren op seksueel (grensoverschrijdend) gedrag van kinderen en jongeren*. 3^e herziene druk. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- [97] Frenken, J. (1999). Behandeling van seksuele delinquenten in Europa. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 54, 1011-1025.
- [98] Frenken, J., & Beek, D.J. van (1998). Forensische seksuologie. In: A.K. Slob, C.W. Vink, J.P.C. Moors, P. & W. Everaerd (red.). *Leerboek seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [99] Frenken, J., & Stolk, A. van (1987). *Hulpverlening en incestslachtoffers*. Deventer: Van Loghum Slaterus.
- [100] Friday, N. (1977). *Verboden vruchten*. Utrecht: Bruna.
- [101] Gaal, E., & Weeghel, J. van (1999). Liefde in het langverblijf. Bewoners van GGZ-instellingen over intimiteit en seksualiteit. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 54, 1048-1060.
- [102] Garber, M. (1992). *Vested interests; cross-dressing and cultural anxiety*. Londen: Penguin Books.
- [103] Garnetts, L., & Peplau, L.A. (2006). Sexuality in the lives of aging lesbian and bisexual women. In: D. Kimmel, T. Rose, & S. David (Eds.), *Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Aging: Research and clinical perspectives*. New York, NY: Columbia University Press.
- [104] Gazet van Antwerpen (2014, 4 november). *Orde schorst psychiater Walter Vandereycken levenslang*. Geraadpleegd van http://www.gva.be/cnt/dmf20141104_01357463/orde-schorst-psychiater-walter-vandereycken-levenslang op 23-09-17.
- [105] Gelder, P. van (1998). *Kwetsbaar, kleurig en schaduwwijk*. Amsterdam: Thela Thesis.
- [106] Gemmert, N. van, & Schijndel, C. van (2011). *Forensische Zorg in getal*. Den Haag: WODC.
- [107] Geneeskundige Inspectie voor de Geestelijke Volksgezondheid (1991). *Signaleren en hanteren van incest/seksueel geweld; syllabus ten behoeve van verpleegkundige opleidingen*. Rijswijk: GIGV.
- [108] Gianotten, W.L. (1988). Jongens als slachtoffer van seksueel misbruik. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 43, 1179-1194.
- [109] Gianotten, W.L. (1995). Jongens en mannen als slachtoffer van incest & ander seksueel misbruik. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [110] Gianotten, W. (2015). WAS-congres Singapore; congresverslag. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 39, 3, 114-117.
- [111] Gianotten, W., Meihuizen-de Regt, M., & Son-Schoones, N. van (red.) (2008). *Seksualiteit bij ziekte en lichamelijke beperking*. Assen: Van Gorcum.
- [112] Gieles, F. (1983). Warmte en intimiteit, kan dat wel? *Jeugd en Samenleving*, 497-508.
- [113] Gijs, L. (2013). Waarheen met de parafilieën in de DSM-5? *Tijdschrift voor Seksuologie*, 37, 4, 148-159.
- [114] Gijs, L., Gianotten, W., Vanwesenbeeck, I., & Weijnenborg, P. (2009). *Seksuologie*. Tweede herziende druk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [115] Goenee, M., Kedde, H., & Picavet, C. (2012). Condoomgebruik en testgedrag in Nederland. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 2, 109-120.
- [116] Gort, A. (1992). *Seks op leeftijd*. Den Haag: PSVG.
- [117] Gouwe-Dingemans, P. van der, Hof-van Breugel, A. van 't, Bredemeijer-Bakker, P., & Nijssse, J. (2016). *Wonderlijk gemaakt*. Gouda: Driestar Educatief.

- [118] Graaf, H. de (2012a). Seksueel gedrag en seksuele beleving in Nederland. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 2, 87-97.
- [119] Graaf, H. de (2013). *Van alle leeftijden. De seksuele levensloop van conceptie tot overlijden*. Utrecht: Rutgers.
- [120] Graaf, H. de, Borne, M. van der, Nikkelen, S., Twisk, D., & Meijer, S. (2017; in press). *Seks onder je 25e: seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2017*. Delft: Eburon.
- [121] Graaf, H. de, Kruijjer, H., Acker, J. van, & Meijer, S. (2012b). *Seks onder je 25e: seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2012*. Delft: Eburon.
- [122] Graaf, H. de, Meijer, S., Poelman, J., & Vanwesenbeeck, I. (2005). *Seks onder je 25e*. Delft: Eburon.
- [123] Graaf, H. de, & Maris, S. (2014). *De seksuele ontwikkeling van kinderen met een beperking of psychiatrisch probleem*. Utrecht: Rutgers.
- [124] Graaf, H. de, Mouthaan, I., & Doef, S. van der (2014a). De seksuele levensloop. In: P. Leusink & M. Ramakers (red.), *Handboek seksuele gezondheid* (pp. 15-32). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- [125] Graaf, H. de, Neeleman, A., & Haas, S. de (2009). De seksuele levensloop. In: L. Gijs, *Seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [126] Graaf, H. de, & Rademakers, J. (2007). Seksueel gedrag en seksuele gevoelens van prepuberale kinderen. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 31, 184-194.
- [127] Graaf, H. de, & Vanwesenbeeck, I. (2006b). Controversiële verlangens. In: F. Bakker, F. & I. Vanwesenbeeck (red.), *Seksuele gezondheid in Nederland 2006*. Delft: Eburon.
- [128] Graaf, I. de, Haas, S. de, & Wijsen, C. (2014b). *Samenvatting Effectonderzoek Rots en Water*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- [129] Graaf, R. de, Sandfort, T.G.M., & Have, M. ten (2006). Suicidality and sexual orientation: Differences between men and women in a general population-based sample from the Netherlands. *Archives of Sexual Behavior*, 35, 3, 253-262.
- [130] Gualtherie van Weezel, L. & Waaldijk, K. (1995). *Residentiële hulpverlening*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [131] Ha, T., Overbeek, G., Wijnhoven, L., & Engels, R. (2012). De effecten van aantrekkelijkheid en sociale status op de datingvoorkeur van heteroseksuele adolescenten. *Kind en Adolescent*, 33, 4, 239-250.
- [132] Haas, S. de (2012). Seksueel grensoverschrijdend gedrag onder jongeren en volwassenen in Nederland. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 2, 136-145.
- [133] Haas, S. de, Berg, C. van den, Bijleveld, C., Jonker, M., & Hendriks, J. (2015). Recidive van jongens die de Leerstraf Seksualiteit hebben gevolgd. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 39, 2, 47-53.
- [134] Hag, B. ten (2012). Parafiele en niet-parafiele seksualiteit bij cliënten met seksueel grensoverschrijdend gedrag. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 3, 183-190.
- [135] Hamid, J. (1995). Seksuele opvoeding van Marokkaanse kinderen. In: *Kleine mensen, grote gevoelens*. Den Haag: Rutgersstichting.
- [136] Hansink, M. (1996). Verlangen om gezien te worden; Paul Schnabel over de zichtbaarheid van homoseksualiteit. *COC-magazine*, 5, 10, 22-24.
- [137] Have, M.J. van der (directeur, Nederlands Netwerk Intersekse/DSD) (2017). *Mondelinge mededeling*.
- [138] Havere, I. van, & A. Vansteenwegen (2005). Seksualiteitsbeleving bij (lang) gedetineerden. *Tijdschrift voor seksuologie*, 29, 63-68.
- [139] Hebbrecht, M. (1997). Behandelen met liefde? Ken uw grenzen! *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 39, 912-922.
- [140] Heemelaar, M. (1997). Intimiteit vanuit de positie van de hulpverlener; zonder intimiteit kun je niet veel. *Maatwerk. Maatschappelijk werk magazine*, 5, 19-22.
- [141] Heemelaar, M. (2010). Seksuele ontwikkeling; van doktertje spelen tot seksen. In: Diekstra & Van Hintum. *Opvoedingscanon*. Amsterdam: Bert Bakker.
- [142] Heemelaar, M. (2015). Seksualiteit en hulpverlening 1989-2015. *Sozio*, 20, 6, 6-9.
- [143] Heeringa, N., Kuyper, A., Lammers, M., & Visser, T. (2010). *Toolkit Zorg voor betere preventie seksueel misbruik*. Utrecht: Vilans.

- [144] Hekma, G. (1994). Heden en verleden van seksualiteit. In: K. Slob et al. (red.). *Facetten van seksualiteit*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [145] Hekma, G. (2010a). Leven en laten leven; Surinaamse Nederlanders over homoseksualiteit. In: S. Keuzekamp et al., *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [146] Hekma, G. (2010b). Als er maar niet openlijk over gesproken wordt; Turkse Nederlanders over homoseksualiteit. In: S. Keuzekamp et al., *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [147] Hellemans, H., Conix, G., & De Lameillieure, L. (2006). [Seks@autisme.com](http://seks@autisme.com). Een programma voor relationele en seksuele vorming voor (rand) normaalbegaafde jongeren en volwassenen met autisme – deel 1: seksualiteit. Berchem – Gent: EPO/Autisme Centraal.
- [148] Hengeveld, M.W. (1995). Wat de psychiater zou moeten weten maar niet durft te vragen. In: *Seks lang zo gek nog niet; symposium over seksualiteit en relaties in de psychiatrie*. Eindhoven: Rutgersstichting Zuid.
- [149] Hermsen, S. (1993). *Na de daad; werkboek preventie seksueel geweld; een leerproject voor jeugdige plegers van seksueel geweld in tien geprogrammeerde bijeenkomsten*. Utrecht: SWP.
- [150] Hinke, I. (2005). Congresverslag 'Mag het of moet het'. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 29, 168-169.
- [151] Hite, S. (1982). *Het Hite-rapport over het seksuele leven van de man*. Amsterdam: De Arbeiderspers.
- [152] Hite, S. (1989). *Vrouwen en minnaars*. Helmond: Michon.
- [153] Hoefnagels, C. (1991). Preventie van seksuele kindermishandeling – hoe is het mogelijk; vormen en organisatie van de preventie in Nederland. In: *Preventie van seksueel misbruik*. Amersfoort: Jeugd en Samenleving.
- [154] Hoefnagels, C., & Meijden, M. van der (1996). De leerbaarheid van weerbaarheid. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 51, 127-143.
- [155] Hoffman, E. & Arts, W. (1994). *Interculturele gespreksvoering*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [156] Hofstede, H. (1995). Hulpverlening aan seksueel misbruikte moeilijk lerende kinderen. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [157] Horst, R. van der, Schönberger, H., & Kogel, C. de (2012). *Toezicht op zedendelinquenten. Effectiviteit en veronderstelde werkzame mechanismen van vormen van toezicht*. Den Haag: WODC.
- [158] Houdenhove, E. van, Luk Gijs, L., T'Sjoen, G., & Enzli, P. (2012). Aseksualiteit: een kwestie van variatie of pathologie? *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 3, 175-182.
- [159] Houte de Lange, S. ten (2016). Sekswerk is geen mensenhandel. Een serieuze arbeidsbranche. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, 2, 24-27.
- [160] Höing, M., Janssen, J., Boer, A. en Liebrechts, M. (2017). *Bespreekbaar maken van seksualiteit en intimiteit*. Bussum: Coutinho.
- [161] Höing, M., & Oosten, N. van (2009). Primaire preventie van seksueel geweld. In: L. Gijs et al., *Seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [162] Huijnk, W. (2014). *De acceptatie van homoseksualiteit door etnische en religieuze groepen in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [163] Human.nl (2012). *Help! Een hoer in de klas*. Documentaire. Geraadpleegd van https://www.human.nl/speel~WO_NTR_2343579~pooiers-en-loverboys-help-een-hoer-in-de-klas~.html op 23-09-17.
- [164] Inspectie voor de Gezondheidszorg (2006). *Jaarbericht 2006*. Den Haag: IGZ.
- [165] Inspectie voor de Gezondheidszorg (2007). *Circulaire melden seksueel misbruik gehandicaptenzorg*. Geraadpleegd van http://www.igz.nl/Images/2007-05-IGZ%20Circulaire%20Melden%20seksueel%20misbruik%20gehandicaptenzorg%20verlengd%20tot%201-1-2013_tcm294-282858.pdf op 29-09-12.
- [166] Inspectie voor de Gezondheidszorg (2016). *Het mag niet, het mag nooit. Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de gezondheidszorg*. Geraadpleegd van https://www.igz.nl/Images/IGZ%20Brochure%20-Het%20mag%20niet%20het%20mag%20nooit-2e_tcm294-380312.pdf op 22-09-17.

- [167] Inspectie voor de gezondheidszorg (z.d.). *Cijfers over meldingen 2014*. Geraadpleegd van https://www.igz.nl/melden/cijfers_over_meldingen/ op 23-09-17.
- [168] Inspectie Jeugdzorg (2014a). *Voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de jeugdzorg*. Utrecht: Inspectie Jeugdzorg.
- [169] Inspectie Jeugdzorg (2014b). *Toetsingskader voorkomen seksueel grensoverschrijdend gedrag*. Utrecht: Inspectie Jeugdzorg.
- [170] Inspectie Jeugdzorg (2016a). *Voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de jeugdhulp: een tweede onderzoek*. Utrecht: Inspectie Jeugdzorg.
- [171] Inspectie van het Onderwijs (2009). *De staat van het Nederlandse onderwijs. Onderwijsverslag 2007/2008*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
- [172] Interapy (2017). *Behandeling seksueel geweld*. <http://www.interapy.nl/verkrachting/behandeling>. Geraadpleegd op 22-09-17.
- [173] Jacobs, T., & Vandereycken, W. (1998). Seksualiteit van opgenomen psychiatrische patiënten: een enquête bij het personeel. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 40, 615-622.
- [174] Janssen, E. (ed). (2007). *The psychophysiology of sex*. Bloomington: Indiana University Press.
- [175] Janssen, E. & Bancroft, J. (2007). The Dual-Control Model: The role of sexual inhibition & excitation in sexual arousal and behavior. In: E. Janssen (ed.), *The psychophysiology of sex*. Bloomington: Indiana University Press.
- [176] Kedde, H. (2012). Seksuele disfuncties in Nederland: prevalentie en samenhangende factoren. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 2, 98-108.
- [177] Kedde, J.A. (2013). *Sexual Health of people with disability and chronic illness*. Utrecht: Rutgers WPF.
- [178] Kedde, H., Bender, J., & Vanwesenbeeck, I. (2007). *Seksuologische gezondheidszorg voor mensen met chronische ziekten en lichamelijke beperkingen*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep.
- [179] Kedde, H., & Berlo, W. van (2011). *Vrijheid en zichtbaarheid. Kwalitatief vooronderzoek naar transgenders en veiligheid*. Geraadpleegd van http://www.rutgers.nl/sites/rutgersnl/files/pdf/Vrijheid_en_zichtbaarheid362kb.pdf op 23-09-17.
- [180] Keulen, A. van (red.)/Projectbureau Mutant (1994). *Trouwen doe je zelf; Marokkaanse jongeren en partnerkeuze*. Utrecht: SMT.
- [181] Keuzenkamp, S. (2011). *Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland 2011. Internationale vergelijking, ontwikkelingen en actuele situatie*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [182] Keuzenkamp, S. (2012). *Worden wie je bent. Het leven van transgenders in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [183] Keuzenkamp, S., Bergen, D. van, Bos, D., Bos, H., Duyvendak, J., Ehrhart, J., et al. (2010). *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [184] Keuzenkamp, S., Bos, D., Duyvendak, J., & Hekma, G. (red.) (2006). *Gewoon doen. Acceptatie van homoseksualiteit*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [185] Keuzenkamp, S., & Kuyper, L. (2013). *Acceptatie van homoseksuelen, biseksuelen en transgenders in Nederland 2013*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [186] Kimmel, D., Rose, T., & David, S. (Eds.) (2006). *Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Aging: Research and clinical perspectives*. New York, NY: Columbia University Press.
- [187] Kinsey, A.C., Pomeroy, W.B., & Martin, C.E. (1948). *Sexual behavior in the human female*. Philadelphia/Londen: Saunders.
- [188] Kinsey, A.C., Pomeroy, W.B., Martin, C.E., & Gebhard, P.H. (1953). *Sexual behavior in the human female*. Philadelphia/Londen: Saunders.
- [189] KLOS-tv (2012). *Lief & Lijf, vriendschap & seks*. DVD's, drie leesboeken en een begeleidershandboek. www.klostv.nl.
- [190] Kooij, G.A. (1968). *Seks in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [191] Kooij, G.A. (1983). *Seks in Nederland; het meest recente onderzoek naar mening en houding van de Nederlandse bevolking*. Utrecht: Het Spectrum.

- [192] Kool, J. (2010). *Eros in de kreukels*. Renkum: MK Publishing.
- [193] Kouwenhoven, A. (2012). Gesnoeide struiken, pleinwachten en tweespalt na seksuele spelletjes. *NRC Handelsblad*, 13-12-12, p. 4/5.
- [194] Kruijver, E., Bender, J. & Meesters, J. (2015). "Ja! Seks kan gerevalideerd worden!" Revalidatieseksuologie bij Sophia Revalidatie als voorbeeld van good practice. *Tijdschrift voor Seksuologie* 39, 3, 96-100.
- [195] KU Leuven (2012). *KU Leuven schorst professor Walter Vandereycken*. <http://nieuws.kuleuven.be/nl/2012/ku-leuven-schorst-professor-walter-vandereycken> Geraadpleegd op 02-10-17.
- [196] KU Leuven (2017). *Prof. Dr. Erick Janssen*. Geraadpleegd van http://gbiomed.kuleuven.be/english/research/50000666/50000704/People/Erick_Janssen op 23-09-17.
- [197] Kuyper, L. (2006). Seksualiteit en seksuele gezondheid bij homo- en biseksuelen. In: F. Bakker & I. Vanwesenbeeck (red.), *Seksuele Gezondheid in Nederland 2006*. Delft: Eburon.
- [198] Kuyper, L. (2011a). *Sexual orientation and health*. Utrecht: Universiteit van Utrecht (proefschrift).
- [199] Kuyper, L. (2012). Transgenders in Nederland: Prevalentie en attitudes. *Tijdschrift voor Seksuologie* 36, 2, 129-135.
- [200] Kuyper, L. (2013). *Seksuele oriëntatie en werk. Ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en heteroseksuele werknemers*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [201] Kuyper, L. (2015a). *Jongeren en seksuele oriëntatie. Ervaringen van en opvattingen over lesbische, homoseksuele, biseksuele en heteroseksuele jongeren*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [202] Kuyper, L. (2015b). *Wel trouwen, niet zoenen. De houding van de Nederlandse bevolking tegenover lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [203] Kuyper, L. (2016). *LHBT-monitor 2016. Opvattingen over en ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [204] Kuyper L. (2017). *Transgender personen in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [205] Kuyper, L., & Bakker, F. (2006). *De houding ten opzichte van homoseksualiteit. Een beschrijvende literatuurstudie*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [206] Kuyper, L., & Fokkema, T. (2011). Minority stress and mental health among Dutch LGBs: Examination of differences between sex and sexual orientation. *Journal of Counseling Psychology*, 58, 222-233.
- [207] Kuyper, L., Iedema, J. & Keuzenkamp, S. (2013). *Towards Tolerance. Exploring changes and explaining differences in attitudes towards homosexuality in Europe*. Den Haag: The Netherlands Institute for Social Research/Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [208] Kuyper, L., & Vanwesenbeeck, I. (2011). Examining sexual health differences between lesbian, gay, bisexual, and heterosexual adults: The role of sociodemographics, sexual behavior characteristics, and minority stress. *Journal of Sex Research*, 48, 263-274.
- [209] Kuyper, L., Wit, J. de, Adam, P., Woertman, L., & Berlo, W. van (2010). *Laat je nu horen. Een onderzoek naar grensoverschrijdende seksuele ervaringen en gedragen onder jongeren*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- [210] Kuyper, L., Wit, J. de, Adam, P., Woertman, L., & Berlo, W. van (2011b). *Het vervolg op 'Laat je nu horen'*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- [211] Kuyper, L., Wit, J. de, & Wijzen, C. (2011c). *Positieve kanten van seks*. Utrecht: Rutgers WPF.
- [212] Lamers-Winkelmann, F. (1995). Diagnostisch onderzoek bij een vermoeden van seksueel misbruik. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [213] Lamers-Winkelmann, F., & Bicanic, I. (2000). *Horizon. Delen 1A, werkboek voor kinderen, en 1B, therapeutenhandleiding. Deel 2A, werkboek voor ouders. Deel 2B, therapeutenhandleiding*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- [214] Lamers-Winkelmann, F., & Tierolf, B. (2012). Deelonderzoek 3b: Literatuurstudie, interviews en dossierstudie seksueel misbruik in pleeggezinnen en instellingen voor jeugdzorg. Rapport Verwey-Jonker Instituut. In: Samson (2012). *Omringd door zorg, toch niet veilig*. Amsterdam: Boom.
- [215] Langendonk, M. (2000). De kwestie Wouter. *Tijdschrift voor SPH*, 34, 11-12.

- [216] Langendonk, M. (2012). *Training bespreekbaar maken van seksualiteit. Werkboek Opleiding SPH deeltijd/duaal*. Den Haag: Haagse Hogeschool.
- [217] Langendonk, M., Lindeboom, R., Drost, R., & Boon, E. (2012). Seksuele gezondheid in de (dag)klinische jeugd-ggz. *Kind en Adolescent*, 33, 4, 271-278.
- [218] Lankveld, J. van, Kuile M. ter, & Leusink, P. (2010). *Seksuele disfuncties. Diagnostiek en behandeling*. Houten: Bohn Stafleu Loghum.
- [219] Leusink, P. (2017). Visie op seksuele gezondheid: naar een nieuwe definitie van seksuele gezondheid? *Tijdschrift voor Seksuologie*, 41, 3, 122-126.
- [220] Leusink, P., & Ramakers, M. (red.) (2014). *Handboek seksuele gezondheid. Probleemgeoriënteerd denken en handelen*. Assen: Koninklijke Van Gorcum.
- [221] Leusink, P., & Ramakers, M. (red.) (2014a). Inleiding. In: P. Leusink & M. Ramakers (red.), *Handboek seksuele gezondheid* (pp. 3-7). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- [222] Leusink, P. & Ramakers, M. (red.) (2014b). Hoe werkt seks. In: P. Leusink & M. Ramakers (red.), *Handboek seksuele gezondheid* (pp. 8-14). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- [223] LeVay, S., & Hamer, D. (1994). Evidence for a biological influence in male homosexuality. *Scientific American*, 270, 20-25.
- [224] Lisdonk, J. van (2014). *Leven met intersekse/dsd. Een verkennend onderzoek naar de leefsituatie van personen met intersekse/dsd*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [225] Lisdonk, J. van, & Keuzenkamp, S. (2016). Towards Bi-Inclusive Policies: Suggestions Based on Research on Dutch Same-Sex Attracted Young People. *Sexuality Research and Social Policy: Journal of NSRC* · July 2016. Geraadpleegd van https://www.researchgate.net/publication/305418083_Towards_Bi-Inclusive_Policies_Suggestions_Based_on_Research_on_Dutch_Same-Sex_Attracted_Young_People op 22-09-17.
- [226] Lisdonk, J., & Kooiman, N. (2012). Biseksualiteit: vele gezichten en tegelijkertijd onzichtbaar. In: S. Keuzenkamp, , N. Kooiman, & J. van Lisdonk, *Niet te ver uit de kast. Ervaringen van homo- en biseksuelen in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [227] Lisdonk, J. van, & Kuyper, L. (2015). *55-plussers en seksuele oriëntatie*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [228] Loeber, O. (2008). Over het zwaard en de schede; bloedverlies en pijn bij de eerste coïtus. Een onderzoek bij vrouwen uit diverse culturen. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 32, 129-137.
- [229] Loo, J. van der (1994). *Hulpverlening aan jongens; een seksespecifieke benadering*. Utrecht: Hogeschool van Amsterdam/SOMAN.
- [230] Lunsen, R. van (1995). *Seks moet je leren; alles over de lichamelijke en psychologische aspecten van seks*. Amsterdam: Bert Bakker.
- [231] Lunsen, R. van, & Laan, E. (2017). *Seks! Een leven lang leren*. Amsterdam: Prometheus.
- [232] Maris, C.W. (1996). Tot de dood ons scheidt. Een algemene inleiding in recht en liefde. In: C. Maris, E. Lissenberg & D. Pessers (red.), *Recht en liefde* (pp. 1-21). Amsterdam: Paul Scholten Instituut, Universiteit van Amsterdam.
- [233] Masters, W., & Johnson, V. (1985). *Human sexual response*. Boston: Little & Brown.
- [234] Meer, T. van der (2007). *Jonkheer mr. Jacob Anton Schorer. Een biografie van homoseksualiteit*. Amsterdam: Schorer.
- [235] Meihuizen-de Regt, M.J. (2000a). Ontwikkelingen in het denken over seksualiteit en lichamelijk gehandicapten. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 39, 143-151.
- [236] Meihuizen-de Regt, M.J. (2000b). Begeleiding van kinderen en jongeren met een lichamelijke handicap wat betreft
- [237] Mein, A.G., Los, V., Jansma, A., Distelbrink, M., & Verwijs, R. (2014). *De effectiviteit van behandelmethoden voor slachtoffers van loverboys*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- [238] Meijnckens, D., Haas, S. de, Symons, K., & Vanwesenbeeck, I. (2015). Online seksuele grensoverschrijdende ervaringen: een exploratief onderzoek naar de risicofactoren bij Nederlandse en Vlaamse jonge vrouwen. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 39, 1, 7-16.

- [239] Meulenbelt, A. (1991). *De schillen van de ui* (5e druk). Amsterdam: SARA/Van Genneep.
- [240] Michels, M., & Velden, D. van der (1995). Het lijkt zo (on)gewoon. In: *Seks lang zo gek nog niet; symposium over seksualiteit en relaties in de psychiatrie*. Eindhoven: Rutgersstichting Zuid.
- [241] Miesen, B. (1986). *Wat heet intimiteit; over seksualiteit en ouder worden*. Deventer: Van Loghum Slaterus.
- [242] Miller, W., & Rollnick, S. (2005). *Motiverende gespreksvoering*. Gorinchem: Ekklesia.
- [243] Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2007). *Gewoon homo zijn; lesbisch- en homo-emancipatiebeleid 2008-2011*. Den Haag: OCW.
- [244] Ministerie van Veiligheid en Justitie (2016). *Aanpak loverboyproblematiek*. Geraadpleegd van www.rijksoverheid.nl op 22-09-17.
- [245] Moir, A., & Jessel, D. (1990). *Het grote verschil tussen man en vrouw; waarom de hersenstructuur mannen en vrouwen zo verschillend maakt*. Ede: Zomer & Keuning.
- [246] Money, J. (1986). *Lovemaps: clinical concepts of sexual/erotic health and pathology, paraphilia and gender transposition in childhood, adolescence and maturity*. New York: Irvington.
- [247] Moors, J.P.C., & Everaerd, W. (1998). Seksuele stoornissen bij vrouwen en mannen: inleiding en classificatie. In: A. Slob, C. Vink, J. Moors & W. Everaerd (red.), *Leerboek seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [248] Most, G. van der (2000). Hulpverlening pedofilie (2). *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 55, 873-875.
- [249] Motmans, J., & Longman, C. (2017). Wat maakt het verschil? Een genderkritisch perspectief op het thema intersekse. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 41, 2, 68-77.
- [250] Mouthaan, I., Neef, M. de, Rademakers, J., Bekker, M., Huisman, W.M., Zandvoort, H. van, & Emans, A. (1997). *Twee levens. Dilemma's van islamitische meisjes rondom maagdelijkheid*. Delft: Eburon.
- [251] Mouthaan, I., & Vlugt, I. van der (2012). Seksuele gezondheidsbevordering van jongeren in Nederland. *Kind en Adolescent*, 33, 4, 279-288.
- [252] Movisie (2016a). *Aanscherping meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/artikel/aanscherping-meldcode-huiselijk-geweld-kindermishandeling> op 23-09-17.
- [253] Movisie (2016b). *Factsheet De meldcode bij (vermoedens van) eergerelateerd geweld*. Geraadpleegd van [https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Factsheet-De%20meldcode-bij-vermoedens-van-eergerelateerd-geweld%20\[MOV-3366665-1.2\].pdf](https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Factsheet-De%20meldcode-bij-vermoedens-van-eergerelateerd-geweld%20[MOV-3366665-1.2].pdf) op 23-09-17.
- [254] Movisie (2016c). *Knellende stigma's*. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/publicaties/tijdschrift-sociale-vraagstukken-zomer-2016> op 22-09-17.
- [255] Movisie (2016d). *Roze Loper*. Geraadpleegd van www.movisie.nl/esi/roze-loper op 22-09-17.
- [256] Mulder, A.M. (1995). Verslag van de workshop gevolgen en overlevingsstrategieën van seksueel misbruik. In: F. Wafelbakker, *Richtlijnen SMJ in de praktijk*. Assen: Van Gorcum/Dekker & Van de Vegt.
- [257] Murray, S. (1997). *The Will Not to Know; Islamic Accommodations of Male Homosexuality*. In: S. Murray & W. Roscoe (red.), *Islamic homosexualities; culture, history and literature*. New York/London: New York University Press.
- [258] Murray, S., & Roscoe, W. (ed.) (1997). *Islamic homosexualities; culture, history and literature*. New York/London: New York University Press.
- [259] Naamane-Guessous, S. (1990). *Achter de schermen van de schaamte; de vrouwelijke seksualiteit in Marokko*. Amsterdam: An Dekker.
- [260] Naerssen, L. van (1989). *Labyrinth zonder muren; analyse van het seksueel verlangen*. Utrecht: Veen.
- [261] Naerssen, L. van (klinisch psycholoog, Universiteit Utrecht) (1996). *Mondelinge mededeling*.
- [262] Nap, H., Lukkien, D., & Suijkerbuyk, S. (2016). *Verkenning Intimiteit & Seksualiteit in de Ouderenzorg*. Utrecht: Vilans.
- [263] Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2016). *Prostitutie en mensenhandel*. Den Haag: Nationaal Rapporteur.
- [264] Neeleman, A. (2017). *Een nationale studie naar seks, seksuele gezondheid en relaties onder ouderen in*

Australië. Geraadpleegd van <https://www.tijdschriftvoorseksuologie.nl/nieuws/artikelen-in-andere-tijdschriften/item/641-en-nationale-studie-naar-seks-seksuele-gezondheid-en-relaties-onder-ouderen-in-australië> op 22-09-17.

- [265] Nieskens, E. (1995). Ervaringen met contextuele hulpverlening; een kind kan uit het gezin worden geplaatst, het gezin nooit uit een kind. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [266] Nijenhuis, E.T.D. (1995). Dissociatieve stoornissen als gevolg van incest. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [267] Nijnatten, C. van, & Klein Wassink, F. (2000). Hulpverlening aan minderjarige prostituees. *Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg*, 4, 16-23.
- [268] NJI (2017a). *Databank Effectieve Jeugdinterventies*. Geraadpleegd van <https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies> op 22-09-17.
- [269] NJI (2017b). *Databank Effectieve Jeugdinterventies*. Geraadpleegd van <https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies/Erkende-interventies/Asja> op 22-09-17.
- [270] Ohlrichs, Y., & Wolf, E. (2003). *Seksualiteitsbeleid? Gewoon doen! Handboek seksualiteitsbeleid voor GGZ-instellingen*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep/Maaskringgroep.
- [271] Ohlrichs, Y., & Frans, E. (2016). Een gat in de voorlichtingsmarkt? *Tijdschrift voor Seksuologie*, 40, 3, 175-181.
- [272] Okur, P., Knaap, L. van der, & Bogaerts, S. (2014). Copingstrategieën en hulpbehoefte na seksueel misbruik in de kindertijd: jongeren aan het woord. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 38, 3, 105-110.
- [273] Okur, P., Knaap, L. van der, & Bogaerts, S. (2015). Prevalence and Nature of Child Sexual Abuse in the Netherlands: Ethnic Differences? *Journal of Child Sexual Abuse*, 24, 1, 1-15.
- [274] Oosten, N. van, Boote, M., Repetur, L., Veenstra, J., & Goes, A. (2013). *Jongensprostitutie - Minderjarige jongens die hun lichaam exploiteren*. Utrecht: Movisie.
- [275] Oosterholt, D. (2001). Boekbespreking. In goede handen. Beleid ter preventie van seksuele intimidatie van cliënten. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 56, 479-483.
- [276] Openbaar Ministerie (2016a). *Richtlijn kinderpornografie*. Geraadpleegd van <https://www.om.nl/onderwerpen/kinderporno/@94050/aanwijzing-1/> op 23-09-17.
- [277] Openbaar Ministerie (2016b). *Richtlijn voor strafvordering Kinderpornografie (2016R010)*. Geraadpleegd van <https://www.om.nl/vaste-onderdelen/zoeken/@96125/richtlijn-26/> op 23-09-17.
- [278] Outsem, R.E. van (1990). Seksueel misbruikte jongens en mannen: gedoodverfde plegers? *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 45, 924-931.
- [279] Parren, L. (1995). 'Ik wil een meisje'; over de begeleiding van (jong)volwassenen met autisme bij problemen met verlangens rond seksualiteit. *Engagement*, 22, 4, 17-23.
- [280] Penne, I. (2011). Praat jij over seks met je cliënten? De therapeut met seksueel getinte gevoelens *Tijdschrift Directieve Therapie*, 31, maart 2011, 81-100.
- [281] Pharos (2012). *Meisjesbesnijdenis*. www.meisjesbesnijdenis.nl. Geraadpleegd op 23-09-17.
- [282] Picavet, C. (1999). *De politieke consequenties van deproblematiseren door lesbische en homoseksuele jongeren*. Nijmegen: Wetenschapswinkel.
- [283] Picavet, C. (2015). Doorbreek het taboe, onderzoek naar pedofilie is nodig. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 39, 2, 70-73.
- [284] Picavet, C. (cultuurpsycholoog; onderzoeker) (2017). *Mondelinge mededeling*.
- [285] Picavet, C., & Sandfort, Th. (2005). Problemen? Geen probleem! Homo/lesbo worden in een tolerant sociaal klimaat. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 29, 28-35.
- [286] Picavet, C., Tonnon, S., Franssens, D., & Wijsen, C. (2012). Hulpzoekgedrag en route naar zorg bij seksuele problemen. *Tijdschrift voor seksuologie*, 36,-1, 3-12.
- [287] Pinto, D. (1994). *Interculturele communicatie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [288] Plooi, E., & Wageningen, A. van (1995). Gevolgen van seksueel misbruik in de jeugd voor lichaamsbeleving en seksualiteit van vrouwen – integratie van traumaverwerking, lichaamsgerichte en seksuologische hulpverlening. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.

- [289] Pope, K., Sonne, J., & Holroyd, J. (1996). *De seksuele gevoelens van de psychotherapeut*. Lisse/Amsterdam: Swets &
- [290] Prakken, J., & Driest, P. (1997). *Intimiteit, bedreigd of bedreigend?* Utrecht: NIZW.
- [291] Pruisman, K. (1995). *Aandachtspunten in de diagnostiek (psychiatrie en aids)* (interne publicatie). Amsterdam: RIAGG Zuid/Nieuw West.
- [292] Rademakers, J. (1995). Seksuele ontwikkeling van kinderen. In: *Kleine mensen, grote gevoelens*. Den Haag: Rutgersstichting.
- [293] Rademakers, J. (2000). Het kind als subject; de seksuele ontwikkeling van kinderen (0-12 jaar). *Tijdschrift voor Seksuologie*, 24, 17-23.
- [294] Ramakers, M., & Leusink, P. (2014). Lijf en leden. In: P. Leusink & M. Ramakers (red.), *Handboek seksuele gezondheid* (pp. 81-93). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- [295] Regeerakkoord (2017). VVD, CDA, D66, ChristenUnie. Regeerakkoord 2017-2021. Vertrouwen in de toekomst. Geraadpleegd van <https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/regeerakkoord20172021.pdf> op 10-10-17.
- [296] Reitz, E., Deković, M., Aken, M. van, Beyers, W., & Graaf, H. de (2012). Slotbeschouwing. *Kind en Adolescent*, 33, 4, 289-296.
- [297] Repetur, L., & Veenstra, J. (2011). *Vrijbuiters uitgebuit. Minderjarige jongens in de prostitutie*. Amsterdam: SWP
- [298] Rigter, J. (1996). De invloed van het territorium op de patiënt; interview met Gerrit Keizer. *Tijdschrift voor SPH*, 10, 24-28.
- [299] Rigter, J. (2008). *Het palet van de psychologie. Stromingen en hun toepassingen in de hulpverlening*, vierde druk. Bussum: Coutinho.
- [300] Rigter, J. (2017). *Basisboek psychologie. Sociaal verbonden*. Bussum: Coutinho.
- [301] Rijn, M. van (2015). *Beantwoording Kamervragen over het taboe op seks in de ouderenzorg*. Den Haag: Kamerstuk 28-04-2015/. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2015/04/28/beantwoording-kamervragen-over-het-taboe-op-seks-in-de-ouderenzorg/beantwoording-kamervragen-over-het-taboe-op-seks-in-de-ouderenzorg.pdf> op 23-09-17.
- [302] Rijksoverheid (2017). *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode> op 22-09-17.
- [303] Rind, B., & Tromovitch, P. (1997). A Meta-Analytic Review of Findings from National Samples on Psychological Correlates of Child Sexual Abuse. *Journal of Sex Research*, 34, 237-255.
- [304] Roeters, A., Veerman, F., & Jasper, E. (2017). *Gelijk verdeeld. Een verkenning van de taakverdeling bij LHB-stellen*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- [305] Röling, H.Q. (1996). De moraal van 'Gevreesde Vragen'. *Nederlands Tijdschrift voor Opvoeding, Vorming en Onderwijs*, 12, 100-108.
- [306] Roos, M., & Graaf, H. de (2014). Seksueel getint gedrag van twee- tot twaalfjarigen. Waarnemingen van ouders. *Kind en Adolescent*, 35, 4, 223-238.
- [307] Rots en water (2012). URL: <http://www.rotsenwater.nl/> Geraadpleegd op 02-10-2017.
- [308] Rouvoet, A. (2013). *Kwaliteitskader voorkomen seksueel misbruik*. Utrecht: Jeugdzorg Nederland.
- [309] Rutgers (2016a). *Seksuele ontwikkeling van kinderen 0-18 jaar*. Utrecht: Rutgers. Geraadpleegd van www.rutgers.nl op 27-12-16.
- [310] Rutgers (2016b). *Seksuele opvoeding van kinderen met een beperking 0-18 jaar*. Utrecht: Rutgers. Geraadpleegd van www.rutgers.nl op 22-09-17.
- [311] Rutgers (2017). Website Leren signaleren in opleidingen. *Video modelles praten over seksualiteit: "Veilige sfeer"*. <http://www.monitorlerensignaleren.nl/veilige-sfeer>
- [312] Rutgers WPF (2013a). *Wat maakt het verschil? Diversiteit in de seksuele gezondheid van LHBT's. Een verkenning*. Utrecht: Rutgers WPF. Gedownload van <https://shop.rutgers.nl/473741.pdf> op 22-09-17.
- [313] Rutgers WPF (2013b). *Seksualiteitsbeleid of struisvogelpolitiek? Model voor visie en beleid op seksualiteit, relaties en omgangsvormen 12+ voor de residentiële jeugdzorg*. Utrecht: Rutgers WPF.

- [314] Samson, R. (2012). *Omringd door zorg, toch niet veilig. Seksueel misbruik van door de overheid uit huis geplaatste kinderen, 1945 tot heden*. Rapport commissie-Samson. Amsterdam: Boom.
- [315] Sanders, S. (1988). Ptata Sanie; Homoseksuele jongens, Surinaamse verlangens en de Hollandse werkelijkheid. *Jeugd en Samenleving*, 15-27.
- [316] Sandfort, T. (1984). *Om het fijne gevoel; groepsoepvoeders over erotiek in de omgang met kinderen*. Baarn: Anthos/In den Toren.
- [317] Sandfort, T. (1986). *Jongens over vriendschap en seks met mannen*. Amsterdam: SUA.
- [318] Sandfort, T. (1988). *Het belang van de ervaring; over seksuele contacten in de vroege jeugd en seksueel gedrag en beleven op latere leeftijd*. Dissertatie. Publicatierreeks Homostudies Utrecht nr. 13. Utrecht: Rijksuniversiteit Utrecht.
- [319] Savornin Lohman, J. de (1998). *Het functioneren van het klachtvereiste in de zedelijkheidswetgeving*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- [320] Schadé, A., Boenink, A., & Danner, S. (redactie) (2010). *Handboek hiv en psychische klachten*. Utrecht: Tijdstroom.
- [321] Schee, S. van der (1996). *Autisme en seksualiteit*. Afstudeerscriptie. Den Haag: Haagse Hogeschool, opleiding SPH (interne publicatie).
- [322] Schreuder-Hoekstra, A., Meulenbelt, A., & Cohen-Kettenis, P.T. (1994). Socialisatie – Hoe leren we seksueel te zijn? In: K. Slob et al. (red.), *Facetten van seksualiteit*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [323] Schuurman, A., & Kleykamp, J. (1995). Moeder ziel alleen; over moeders van seksueel misbruikte kinderen. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [324] Schuyf, J. (2009). *Geweld tegen homoseksuele mannen en lesbische vrouwen. Een literatuuronderzoek naar praktijk*. Utrecht: WODC.
- [325] Schuyf, J., & Felten, H. (2012). *Geweld tegen lesbische vrouwen: een kwalitatieve studie*. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 4, 241-250.
- [326] Seksindepraktijk.nl (2016). *Definities volgens de WHO*. Geraadpleegd van <https://www.seksindepraktijk.nl/beleid-maken/seksualiteitsbeleid-maken/een-visie-ontwikkelen/definities-volgens-de-who> op 16-06-17.
- [327] Sengers, W.J. (1991). Hulpverlening en intimiteit. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 46, 1348-1352.
- [328] Sengers, W.J. (2000). Hulpverlening pedofilie. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 55, 632-633.
- [329] Sense.info (2017). *Flirten via Internet*. Geraadpleegd van <https://www.sense.info/seks-en-internet/flirten-internet> op 15-10-17.
- [330] SEOK. Stichting Expertisebureau Online Kindermisbruik (2017). *Jaarverslag 2016*. Geraadpleegd van <https://www.eokm.nl/wp-content/uploads/jaarverslag2016EOKM.pdf> op 22-09-17.
- [331] Seto, M. (2012). Is pedophilia a sexual orientation? *Archives of Sexual Behavior*, 41, 1, 231–236.
- [332] Sienaert, P., Nijs, P., & Vandereycken, W. (1996). Seksueel gedrag van patiënten in een psychiatrische kliniek. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 38, 361-369.
- [333] Sierink, E.A. (1995). Verslag van de workshop signalen. In: F. Wafelbakker, *Richtlijnen SMJ in de praktijk*. Assen: Van Gorcum/Dekker & Van de Vegt.
- [334] Sioen, P. (1996). *Het jongenskwartier. Straatprostitutie in Brussel*. Antwerpen: Dedalus.
- [335] Sjouwerman, P. (2014). Noors rapport over prostitutie valt slecht. Hulporganisaties bekritisieren conclusies over effect nieuwe wet. *Trouw*, 3 september. Geraadpleegd van <http://www.trouw.nl/tr/nl/5009/Archief/article/detail/3735281/2014/09/03/Noors-rapport-over-prostitutie-valt-slecht.dhtml> op 05-02-17.
- [336] Slob, A., Vink, C., Moors, J., & Everaerd, W. (red.) (1998). *Leerboek seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [337] Smid, W. (2017). Anne Faber. Gesprek in tv-programma Buitenhof. *VPRO-tv*, 15 oktober. Geraadpleegd van https://www.vpro.nl/buitenhof/speel~POMS_AT_11169657~anne-faber~.html op 15-10-17.
- [338] Soa-Aids (2016a). *Hiv in Nederland*. Geraadpleegd van <https://www.soaids.nl/nl/verdieping/dossier-soa-hiv-cijfers> op 29-12-16.

- [339] Soa-Aids (2016b). *Hiv in Nederland*. Geraadpleegd van <https://www.soa aids.nl/nl/soas/meest-voorkomende-soas> op 29-12-16.
- [340] Soa-Aids (2016c). *Mannenbesnijdenis als hiv-preventie*. Geraadpleegd van <https://www.soa aids.nl/nl/informatie-voor/diversiteit/themas/mannenbesnijdenis> op 22-09-17.
- [341] Soa-Aids (2017). *PEP en PREP*. Geraadpleegd van <https://www.soa aids.nl/nl/soas/voorkom-soas/pep-en-prep-tegen-hiv> op 22-09-17.
- [342] Soekhlal, R. (politicooloog, Haagse Hogeschool) (2017). *Mondelinge mededeling*.
- [343] Sozio (2012) *Leids onderzoek nuanceert bevindingen "Samson"*. Geraadpleegd van <http://www.sozio.nl/leids-onderzoek-nuanceert-bevindingen-samson/1024672> op 15-10-17.
- [344] Spanjaard, H. (1991a). Mannelijkheid en seksueel geweld. In: *Seksuele kindermishandeling binnen het gezin*. Utrecht: NIZW.
- [345] Spanjaard, H. (1991b). 'Die meiden vragen er toch zelf om!' Preventie van seksueel geweld gericht op jongens. In: *Preventie van seksueel misbruik*. Amersfoort: Jeugd en Samenleving.
- [346] Spiering, H. (2000). Geslacht op drift. *NRC-Handelsblad*, 22 juli.
- [347] Staffeleu, J. (1995). Incestplegers; achtergronden en behandeling. In: H. Baartman, *Op gebaande paden?* Utrecht: SWP.
- [348] Stegge, C. aan de (1997). Vervul seksuele behoefte van patiënten. *Psy*, 9, 2 oktober, 24-25.
- [349] Steinberger, R. (1999). Homoseksualiteit onder mannen uit islamitische landen. Naar homovriendelijke en transculturele hulpverlening. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 54, 641-653.
- [350] Steinberger, R. (2010). Hiv, psychische klachten en islam. In: A. Schadé, *Handboek hiv en psychische klachten*. Utrecht: de Tijdstroom.
- [351] Steinberger, R. (psychotherapeut, seksuoloog) (2017). *Mondelinge mededeling*.
- [352] Stoffelen, A. (2012). Hoe groot is de schade voor Robert M.'s slachtoffers? *De Volkskrant*, 17 februari.
- [353] Storms, O., & Doornink, N. (2016). *Vlaggensysteem: Reageren op seksueel (grensoverschrijdend) gedrag van kinderen en jongeren. Effectieve sociale interventies en Effectieve interventies huiselijk en seksueel geweld*. Utrecht: Movisie.
- [354] Straver, C.J., & Rademakers, J. (1996). De seksuele ontwikkeling van jongeren. *Tijdschrift voor Opvoeding, Vorming en Onderwijs*, 12, 76-99.
- [355] Straver, C.J. (2000). De seksuele ontwikkeling en de mogelijke gevolgen van misbruik. Overdenkingen bij een studiedag. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 24, 28-33.
- [356] Swildens-Rozendaal, W.J.C. (1995). *Seksuele integriteit en rechtsbescherming*. Eindverslag commissie 'Overheid en seksuele integriteit' van de Partij van de Arbeid. Delft: Eburon.
- [357] Symons, K., Verhetsel, L., & Houte, M. van (2012). Eerste geslachtsgemeenschap op jonge leeftijd: hoe wordt dit beleefd en wat beïnvloedt deze beleving? *Kind en Adolescent*, 33, 4, 188-193.
- [358] Tazelaar, W., & Bodenstaff, C. (2013). *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*. Utrecht: Brancheorganisatie Kinderopvang.
- [359] Thunnissen, M., & Berens, A. (1998). De kliniek als vrijplaats. Seksualiteit tussen patiënten binnen een klinisch-psychotherapeutische behandeling. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 53, 967-975.
- [360] Tusscher, K. ten (2012). Aseksuelen zelf aan het woord. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 211-213.
- [361] Tuzun, A. (1995). Seksuele opvoeding van Turkse kinderen. In: *Kleine mensen, grote gevoelens*. Den Haag: Rutgersstichting.
- [362] Ussel, J. van (1975). *Intimiteit*. Deventer: Van Loghum Slaterus.
- [363] Vandereycken, W. (1984). Seksueel contact tussen therapeut en cliënt. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 39, 1283-1293.
- [364] Vandereycken, W. (1995). Seks in de psychiatrische kliniek: vergeten of verzwegen? In: *Seks lang zo gek nog niet; symposium over seksualiteit en relaties in de psychiatrie*. Eindhoven: Rutgersstichting Zuid.
- [365] Vanwesenbeeck, I. (1995). Geluk en ongeluk in de prostitutie. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 50, 1043-1057.

- [366] Vanwesenbeeck, I., Graaf, H. de, Meijer, S., & Poelman, J. (2006). Een update over het seksuele gedrag van jongeren. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 30, 57-64.
- [367] Vanwesenbeeck, I. (2009). Seks en commercie. In: L. Gijs et al., *Seksuologie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [368] Veen, M. van et al. (2007). *Sexually transmitted infections, including hiv, in the Netherlands in 2006*. Bilthoven: RIVM.
- [369] Veldman, D. (2014). Voorwoord. In: P. Leusink & M. Ramakers (red.), *Handboek seksuele gezondheid* (pp. 293-299). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- [370] Vennix, P. (2010). *Transgenders en werk. Een onderzoek naar de arbeidssituatie van transgenders in Nederland en Vlaanderen*. Utrecht: Rutgers WPF.
- [371] Vennix, P., & Vanwesenbeeck, I. (2005). *Seksualiteit en relaties van Turkse en Marokkaanse Nederlanders*. Delft: Eburon.
- [372] Verburg, H., & Borren, S. (1984). Als je niks doet doe je ook wat. In: *Handboek Seksuele Hulpverlening*, 4.
- [373] Verhulst, F.C. (1989). *De ontwikkeling van het kind*. Assen: Van Gorcum.
- [374] Verwijs, R., Mein, A., Goderie, M., Harreveld, C., & Jansma, A. (2011). *Loverboys en hun slachtoffers*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- [375] Vink, R. (1983). Het scheidt een band als je samen je broek uit hebt gehad. *Klik*, 3, 15-20.
- [376] Vink, R. (1991). Het komt er meestal niet van; praten over seksualiteit. *Klik*, 1, 20-22.
- [377] Visser, D. (1986). *Met genoeg minder nemen; aspecten van sadomasochisme*. Baarn: Anthos.
- [378] Vitale, S., Meij, E., & Vuijk, R. (2017). Onderzoek naar de seksualiteitsbeleving van mannen met een autismespectrumstoornis. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 41, 1, 35-40.
- [379] Vogels, T., & Vliet, R. van der (1990). *Jeugd en seks*. Den Haag: SDU.
- [380] Vonk, H., & Sofer, J. (1987). Vriendschap vindt plaats tussen gelijken, neuken bevestigt een machtsverhouding. *De Groene Amsterdammer*, 18 maart, 10-11.
- [381] Vreckem, E. van (1995). Seksuele beleving van vrouwen met eetstoornissen. In: *Seks lang zo gek nog niet; symposium over seksualiteit en relaties in de psychiatrie*. Eindhoven: Rutgersstichting Zuid.
- [382] Vreeswijk, M. (2016). Hoe zal ik het zeggen, jij wilt met mij maar ik niet met jou! Thesis Master Social Work. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.
- [383] Vries, A. de (2012). Hij is een meisje, zij is een jongen. *Kind en Adolescent praktijk*, 11, 4, 152-159.
- [384] Waal, F. de (1996). *Van nature goed*. Amsterdam/Antwerpen: Contact.
- [385] Wafelbakker, F., & Raijmakers, L.P.T. (1994). *Handelen bij vermoeden van seksueel misbruik van kinderen en jeugdigen; richtlijnen voor beroepsbeoefenaren (eindrapport commissie Seksueel Misbruik van Jeugdigen)*. Assen: Van Gorcum/Dekker & Van de Vegt.
- [386] Wapenaar, H., Röling, N.G., & Ban, A.W. van der (1989). *Basisboek voorlichtingskunde*. Meppel/Amsterdam: Boom.
- [387] Watzlawick, P. (1977). *Is 'werkelijk' waar?* Deventer: Van Loghum Slaterus.
- [388] Watzlawick, P., Beavin, J.H., & Jackson, D.D. (1970). *De pragmatische aspecten van de menselijke communicatie*. Deventer: Van Loghum Slaterus.
- [389] Weersch, M. van (1997). Tussen schaamlap en seksualiteitsbeleid. *Markant, mei*, 18-20.
- [390] Weerstra, E., Meijer, S. & Schutte, L. (2017). *Tookit L.O.V.E. online. Geraadpleegd van <https://www.langlevedeliefde.nl/docenten/voortgezet-onderwijs/extra-modules/toolkit-love-online-op-14-10-17>*.
- [391] Wens, L. (1986). Seksualiteit op de oude dag. In: B. Miesen, *Wat heet intimiteit; over seksualiteit en ouder worden*. Deventer: Van Loghum Slaterus.
- [392] Wensink, J.C., Vermeer, A., & Wit, J.B.F. de (1999). Seksualiteit en intimiteit bij mensen met een verstandelijke handicap: de normen, waarden en attitudes van een groepsleiding. *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan verstandelijk gehandicapten*, 25, 21-39.
- [393] Wentzel, W. (1995). Lustgevoelens en seks na seksueel misbruik? In: *Seks lang zo gek nog niet*;

symposium over seksualiteit en relaties in de psychiatrie. Eindhoven: Rutgersstichting Zuid.

- [394] Whitepaper (2017, 9 januari). Whitepaper: Belangrijkste wijzigingen van DSM-IV naar DSM-5. Geraadpleegd van https://www.dsm-5.nl/documenten/whitepapers_nieuw/dsm_whitepaper_15_belangrijkste_wijzigingen_2.pdf op 22-09-17.
- [395] WHO (2010). *Standards for sexuality education in Europe*. A framework for policy makers, educational and health authorities and specialists. Keulen: Federal Centre for Health Education, BZgA.
- [396] Wijnen, A. van, & Zijda, H. (1989). *Het komt vaker voor dan je denkt; verslag van de studiedag op 16 juni over ongewenste intimiteiten en seksueel geweld tegen mensen met een lichamelijke handicap*. Utrecht: Gehandicaptenraad.
- [397] Wijkman, M., Bijleveld, C., & Hendriks, J. (2011). Vrouwelijke zedendelinquenten: specialistische, generalistische en eenmalige daders. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 35, 1, 15-23.
- [398] Wijsbek, H. (1996). 'Ik wil geen ander worden dan ik was'. Over de vrijheid en redelijkheid van doodswensen. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 51, 1115-1133.
- [399] Williams, T., et al. (2000). Finger-length ratios and sexual orientation, *Nature*, 404 (30 maart), 455-456.
- [400] Woelinga, H., Staa, M. van, & Eeland, K. (1992). *Hulpverlening aan seksueel misbruikte kinderen en hun gezin*. Amsterdam: VU Uitgeverij.
- [401] Woerkum, C.M.J., & Kuiper, D. (1995). *Voorlichtingskunde, een inleiding*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- [402] Woertman, L. (1994). *Beelden van een lichaam; de mentale representatie van lichaamsbeelden*. Lisse/Amsterdam: Swets & Zeitlinger.
- [403] Wolters, W.H.G. (1995). Het protocol: een wegwijzer. Een gedragswetenschappelijke visie. In: F. Wafelbakker, *Richtlijnen SMJ in de praktijk*. Assen: Van Gorcum/Dekker & Van de Vegt.
- [404] Wouters, C. (2012a). Over seksuele ontwikkeling en opvoedstijlen: statistisch-empirische seksuologie in historisch perspectief. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36, 1, 37-47.
- [405] Wouters, C. (2012b). *De jeugd van tegenwoordig*. Amsterdam: Athenaeum-Polak & Van Genneep.
- [406] Wouters, M., Doekhie, J., Korf, D., & Benschop, A. (2010). *Gezondheidsrisicogedrag onder mannelijke gedetineerden*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- [407] Wulp, J.G. van der (1996). Seksualiteit in het verpleeghuis. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 20, 50-52.
- [408] Yerden, I. (1995). *Trouwen op z'n Turks; huwelijksprocedures bij Turkse jongeren in Nederland en hun strijd om meer inspraak*. Utrecht: Van Arkel.
- [409] Ykema, F. (2002). *Het 'Rots en water'-perspectief. Een psychofysische training voor jongens*. Amsterdam: SWP.
- [410] Zeegers, W.J.J.M. (1992). De zonnige zijde van seks. Een verkennend onderzoek. *Maandblad Geestelijke volksgezondheid*, 47, 1315-1328.
- [411] Zenderen, K. van, Berlo, W. van, Vink, R., & Feenstra, H. (2015). *Seksueel (ongewenst) gedrag in de residentiële jeugdzorg en reacties van professionals: een literatuuronderzoek*. Utrecht: RAAK-project. Geraadpleegd van <http://publications.tno.nl/publication/34622456/rLlemp/zenderen-2015-seksueel.pdf> op 22-09-17.
- [412] Zessen, G. van (2013). Hyperseksualiteit en DSM-5. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 37, 4, 167-172.
- [413] Zessen, G. van (2014). Als seks verslavend wordt. In: P. Leusink & M. Ramakers (red.), *Handboek seksuele gezondheid* (pp. 204-212). Assen: Koninklijke van Gorcum.
- [414] Zessen, G. van (2014b). *Verder na seksverslaving. Herstel van vertrouwen en intimiteit*. Amsterdam: Boom.
- [415] Zessen, G.J. van, & Sandfort, T. (1991). *Seksualiteit in Nederland; seksueel gedrag, risico en preventie van aids*. Amsterdam: Swets & Zeitlinger.
- [416] Zwanikken, W. (1989). Seksualiteit en intimiteit als aandachtsgebied binnen de immateriële zorg. *Handboek Verzorgingshuis*, 1-8.